

Pomoc publiczna w gospodarce odpadami w Programach Operacyjnych 2007-2013

Kacper Samplawski - Zastępca Dyrektora
Departament Wsparcia Programów Infrastrukturalnych
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Roman Gąszczyk, p. o. Naczelnika Wydziału
DWI MRR

- 1. Sektor gospodarki odpadami w prawie wspólnotowym i polskim oraz cele jego finansowania**
- 2. Pomoc publiczna a działalność samorządu w sektorze odpadowym**
- 3. Główne założenia Wytycznych MRR z dnia 28 kwietnia 2009 r. w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami**
- 4. Wymogi związane z ubieganiem się o dofinansowanie; łączenie środków UE w ramach mechanizmu koncesji na roboty budowlane lub usługi**

Cele finansowania projektów odpadowych ze środków UE

- Projekty dofinansowane ze funduszy europejskich środkiem realizacji zobowiązań określonych w dyrektywach odpadowych (2006/12/WE, 1999/31/WE oraz 1994/62/WE) np.:
 - stworzenia zintegrowanej sieci instalacji w zapewniającej samowystarczalność,
 - ograniczenie ilości biodegradowalnych odpadów komunalnych kierowanych na składowiska,
 - osiągnięcie limitów w zakresie odzysku odpadów opakowaniowych.
- Realizacja KPGO
- Konieczność budowy infrastruktury.

Rozporządzenie 1083/2006

- **Cele - pkt 22 Preambuły**

Działalność funduszy oraz operacje, które pomagają one sfinansować, powinny być spójne z innymi politykami Wspólnoty oraz przestrzegać prawodawstwa Wspólnoty.

- **Zasada spójności - Art. 9 ust. 5**

Operacje finansowanie z funduszy są zgodne z postanowieniami Traktatu i aktów przyjętych na jego podstawie

- **Pomoc publiczna** to obszar uregulowany na szczeblu Traktatu i należy zapewnić zgodność wydatkowania funduszy UE z prawem wspólnotowym w tym zakresie

Ogólne zasady pomocy publicznej

Co to jest pomoc publiczna?

- ***Art. 87 ust. 1 TWE***

Wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi.

- **System pomocy publicznej oparty jest na zasadzie wyjątku od reguły. Regułą jest zakaz!**

Zasady wynikające z art. 87 ust. 1 TWE

- **Transfer zasobów przypisywalny władzy publicznej, o ile kumulatywnie spełnione są następujące warunki:**
 - skutkuje przysporzeniem dla danego podmiotu na warunkach korzystniejszych niż rynkowe
 - jest selektywny – uprzywilejowuje określone podmioty lub wytwarzanie określonych dóbr (towarów, usług)
 - skutkiem jest zakłócenie lub zagrożenie zakłócenia konkurencji
 - wpływa na wymianę gospodarczą między krajami członkowskimi

Pomoc państwa zgodna ze wspólnym rynkiem

- Niezgodność ze wspólnym rynkiem ≠ całkowity zakaz
- Wyłączenia:
 - Pomoc regionalna (art. 87 ust. 3 lit. a TWE) – „Wytyczne w sprawie krajowej pomocy regionalnej na lata 2007-2013” (2006/C 54/08) – RAG,
 - Pomoc środowiskowa (art. 87 ust. 3 lit. c TWE) – „Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska” (2008/C 82/01) – EAG.

Maksymalny pułap pomocy udzielanej na podstawie RAG i EAG (1)

RAG	EAG								
<ul style="list-style-type: none"> - Zgodnie z mapą pomocy regionalnej n.p. <i>Warszawa 30% wydatków kwalifikowalnych,</i> <i>Kraków: 50% wydatków kwalifikowalnych</i> - Dodatkowe ograniczenia pułapu pomocy dla dużych projektów inwestycyjnych 	<p>- 50% wydatków kwalifikowanych (pkt 127-128 EAG)</p>								
<table border="1" style="width: 80%; margin: 0 auto; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 35%;">Wydatki kwalifikowalne</th> <th style="width: 65%;">Próg pomocy</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">< EUR 50 mln</td> <td style="text-align: center;">100% progu regionalnego</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">EUR 50-100 mln</td> <td style="text-align: center;">50% progu regionalnego</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">> EUR 100 mln</td> <td style="text-align: center;">34 % progu regionalnego</td> </tr> </tbody> </table>		Wydatki kwalifikowalne	Próg pomocy	< EUR 50 mln	100% progu regionalnego	EUR 50-100 mln	50% progu regionalnego	> EUR 100 mln	34 % progu regionalnego
Wydatki kwalifikowalne	Próg pomocy								
< EUR 50 mln	100% progu regionalnego								
EUR 50-100 mln	50% progu regionalnego								
> EUR 100 mln	34 % progu regionalnego								

Maksymalny pułap pomocy udzielanej na podstawie RAG i EAG (2)

Maksymalna intensywność pomocy wg RAG:

Projekt warszawski: 27,6 mln Euro

Projekt krakowski: 37,5-46 mln Euro

Progi indywidualnych notyfikacji wg RAG

Projekt warszawski: 22,5 mln Euro

Projekt krakowski: 37,5 mln Euro

Progi indywidualnych notyfikacji wg EAG

Projekt warszawski: 7,5 mln Euro

Projekt krakowski: 7,5 mln Euro

Udzielnie pomocy na podstawie RAG i EAG - Podsumowanie

- Konieczność przeprowadzenia indywidualnej notyfikacji (w przypadku prawie każdego projektu)
- Wątpliwości związane z wydatkami kwalifikowalnymi
- Znaczne obciążenie administracji polskiej i unijnej w związku z koniecznością notyfikacji dofinansowania projektów
- Problemy z zapewnieniem alternatywnych źródeł finansowania:
 - niska dostępność cenowa, czyli zdolność do płacenia za usługi z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi (0,75% dochodu rozporządzalnego)
 - niemożność zrealizowania projektów odpadowych bez finansowania z funduszy na odpowiednim poziomie
 - zakaz kumulacji pomocy – zagrożenie wykonalności projektów

Usługi publiczne

Usługi publiczne

- Brak jednolitej definicji na szczeblu wspólnotowym i krajowym
- Pojęcie – usługi niezbędne z punktu widzenia bieżących potrzeb obywateli
- Cechy:
 - Powszechność (obowiązkowy charakter dla wszystkich odbiorców)
 - Ciągłość świadczenia
 - Równość traktowania odbiorców
 - Świadczenie przy jak najniższym poziomie kosztów

Usługi publiczne – sektory

- Dostarczanie wody i usuwanie ścieków
- Energia
- Gaz
- Gospodarka odpadami
- Transport publiczny

Usługi publiczne w prawie UE

- **Art. 16 TWE**

Bez uszczerbku dla artykułów 73, 86 i 87 oraz zważywszy na miejsce, jakie usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym zajmują wśród wspólnych wartości Unii, jak również ich znaczenie we wspieraniu jej spójności społecznej i terytorialnej, Wspólnota i Państwa Członkowskie, każde w granicach swych kompetencji i w granicach stosowania niniejszego Traktatu, zapewniają, aby te usługi funkcjonowały na podstawie zasad i na warunkach, które pozwolą im wypełniać ich zadania.

- **Art. 86 ust. 2 TWE**

Przedsiębiorstwa zobowiązane do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym lub mające charakter monopolu skarbowego podlegają normom niniejszego Traktatu, zwłaszcza regułom konkurencji, w granicach, w jakich ich stosowanie nie stanowi prawnej lub faktycznej przeszkody w wykonywaniu poszczególnych zadań im powierzonych. Rozwój handlu nie może być naruszony w sposób pozostający w sprzeczności z interesem Wspólnoty.

Formy działania samorządu

- W zakresie organizacji usług publicznych na poziomie prawa wspólnotowego możemy mieć do czynienia z następującymi **modelami** i związanym z nimi obowiązkiem stosowania przepisów o zamówieniach publicznych lub jego brakiem:
 - gmina samodzielnie wykonuje zadania
 - doktryna Teckal – podmiot wewnętrzny
 - zlecenie wykonywania usług podmiotom zewnętrznym
- **Zasada neutralności w zakresie prawa własności** - zgodnie z art. 295 TWE, z perspektywy prawa wspólnotowego nie ma znaczenia, czy usługi publiczne świadczone są przez przedsiębiorstwa publiczne, czy prywatne.

Dlaczego mówimy o pomocy publicznej w odpadach?

- Perspektywa 2004 – 2006
- Perspektywa 2007 – 2013 – działalność gospodarcza samorządów
- Zadania gmin realizują przedsiębiorcy w rozumieniu prawa UE

Odpady jako usługi publiczne w prawie UE

- Orzeczenie ETS C-209/98 w sprawie *Sydhavnens Sten* z 23 maja 2000 (Zb. Orz. 2000, str. I-3743), pkt. 75-83
- Gospodarowanie poszczególnymi odpadami może być **przedmiotem usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym**, w szczególności, gdy usługa ta służy rozwiązaniu problemu środowiskowego.
- W celu rozwiązania problemu środowiskowego dopuszczalne jest utworzenie odpowiedniego zakładu i **przyznania mu praw wyłącznych dla zapewnienia ekonomicznej opłacalności przedsięwzięcia**, wtedy gdy zastosowanie rozwiązania mającego mniejszy efekt ograniczający konkurencję polegającego na umożliwieniu działalności wszystkim przedsiębiorstwom spełniającym określone prawem wymagania nie rozwiązałoby problemu ekologicznego i uniemożliwiłoby odzysk odpadów ze względu na brak odpowiedniej wydajności instalacji.

Prawo polskie a gospodarka odpadami

- Zadania własne gmin:
 - art. 7 ust. 1 pkt 2 **ustawy o samorządzie gminnym** (zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców - utrzymanie czystości i porządku, urządzeń sanitarnych, wysypisk, unieszkodliwianie odpadów komunalnych)
 - art. 3 **ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach** utrzymanie czystości i porządku obowiązkowym zadaniem własnym gminy, ewidencja umów; art. 4 (regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy); Rozdz. IV wydawanie zezwoleń, kontrola prawidłowości świadczenia usług
 - art. 14 ust. 3 i art. 16a pkt 3 **ustawy o odpadach** – gpgo, **zapewnianie budowy/warunków do budowy**, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców

Kryteria Altmark

Wyrok z 24.07.2003 C-280/00 Altmark

- **Rekompensata z tytułu świadczenia usług publicznych nie stanowi pomocy państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 Traktatu WE w przypadku łącznego spełniania czterech kryteriów:**
 1. Działalność kwalifikuje się jako usługa świadczona w ogólnym interesie gospodarczym, a jej zadania i zobowiązania są jasno określone – **powierzenie przez jest świadczenia usług przez operatora**
 2. Wyznaczniki rekompensaty kosztów usługi publicznej są obiektywne i przejrzyste oraz ustanawiane z wyprzedzeniem – **system dofinansowania z funduszy strukturalnych wymusza kalkulację kosztów ex ante**
 3. Rekompensata nie przekracza kosztów netto świadczenia usługi oraz rozsądnego zysku (tj. nie dochodzi do nadmiernej rekompensaty) – **analiza finansowa**
 4. Wysokość rekompensaty określana jest za pomocą *procedury udzielania zamówień publicznych*, a w przypadku gdy nie przeprowadzono przetargu, przedsiębiorstwo, któremu powierzono wykonywanie usług w ogólnym interesie gospodarczym, otrzymuje rekompensatę określoną na podstawie analizy kosztów, jakie poniosłoby typowe, dobrze zarządzane przedsiębiorstwo – **analiza finansowa**

Pakiet Altmark

Przyjęty przez KE w celu **skodyfikowania** dotychczasowego **orzecznictwa ETS** oraz wprowadzenie nowych rozwiązań **zwiększających stan pewności prawnej** w kwestii SGEI

- **Decyzja Komisji nr 2005/842/WE w sprawie stosowania art. 86 ust. 2 TWE** do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych przyznawanej niektórym przedsiębiorstwom, którym zostało powierzone świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym (**decyzja KE**)
- **Wspólnotowe ramy prawne** dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych (**Wspólnotowe ramy**)
- **Dyrektywa Komisji 2005/81/WE** nowelizująca dyrektywę Komisji 80/723/EWG z 25.06.1980 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi i przedsiębiorstwami publicznymi, a także przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw (**dyrektywa KE**).

Pakiet Altmark – Decyzja KE

- Wydana na podstawie art. 86 ust. 3 TWE,
- Określa warunki, przy spełnieniu których pewne systemy rekompensat są zgodne z art. 86 ust. 2 TWE i nie podlegają obowiązkowi notyfikacji do KE,
- Jest stosowana wyłącznie wtedy, gdy rekompensata z tytułu SGEI jest pomocą państwa w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE (pkt 4 i 5 preambuły decyzji KE).

Pakiet Altmark – Decyzja KE – Rekompensata zgodna z TWE (1)

- Rekompensata może zostać przyznana jedynie w celu zapewnienia świadczenia usług stanowiących SGEI
- Operator musi zostać specjalnie zobowiązany przez organ publiczny do wykonywania szczególnych SGEI
- Określenie warunków szczegółowych wyliczenia i sprawdzenia kwot rekompensaty

Pakiet Altmark – Decyzja KE – Rekompensata zgodna z TWE (2)

Nałożenie na przedsiębiorstwo zobowiązania do zarządzania SGEI:

- jeden lub kilka aktów (forma określana przez każde państwo członkowskie) wskazujących:
 - charakter i czas trwania zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych,
 - przedsiębiorstwa i terytoria, których dotyczy zobowiązanie,
 - rodzaj wszystkich wyłącznych lub specjalnych praw przyznanych przedsiębiorstwu,
 - wskaźniki służące do obliczania, kontrolowania i przeglądów rekompensat,
 - ustalenia dotyczące unikania i zwrotów nadwyżek rekompensat.

Pakiet Altmark – Decyzja KE – Rekompensata zgodna z TWE (3)

Wymagania dotyczące rekompensaty:

- wysokość nieprzekraczająca kwoty niezbędnej do pokrycia kosztów poniesionych w trakcie wywiązywania się ze zobowiązań z tytułu świadczenia usług publicznych, (+odpowiednie wpływy i rozsądny zysk z kapitału własnego),
- faktyczne wykorzystywanie na funkcjonowanie SGEI (bez uszczerbku dla możliwości korzystania przez przedsiębiorstwo z rozsądnego zysku),
- jej kwota obejmuje wszystkie korzyści przyznane przez państwo lub z zasobów państwowych w dowolnej formie.

Pakiet Altmark – Decyzja KE – Rekompensata zgodna z TWE (4)

Rekompensaty zwolnione z obowiązku notyfikacji – to te, które przekazywane są operatorom:

- osiągającym średni roczny obrót przed opodatkowaniem, uwzględniający całą działalność nie przekraczający 100 mln EUR w okresie dwóch lat obrotowych poprzedzających rok, w którym powierzono im wykonywanie zadań z tytułu SGEI

- otrzymującym rekompensatę roczną z tytułu SGEI, nie przekraczającą 30 mln EUR.

Pakiet Altmark – Wspólnotowe ramy – Rekompensata zgodna z TWE (5)

- **Wspólnotowe ramy - komunikat KE (tzw. europejskie soft law)**
 - Brak spełnienia przesłanek z *Altmark* przy jednoczesnym spełnieniu warunków z Decyzji KE (identyczne jak w decyzji KE) – **rekompensata zgodna ze Wspólnym rynkiem**
 - **Konieczność notyfikacji**
 - Wypłata rekompensaty po uzyskaniu zgody KE (formalność jeżeli spełnione wymogi)
 - Niespełnienie wymagań określonych we Wspólnotowych ramach nie wyklucza możliwości uznania danej rekompensaty za zgodną ze Wspólnym rynkiem na podstawie art. 86 ust. 2 TWE

Pakiet Altmark – Podsumowanie (6)

Sposób powierzenia SGEI	Kryteria Altmark	Pomoc publiczna	Warunki z Decyzji KE	Notyfikacja
zamówienie publiczne/ koncesja/dobrze zarządzane przedsiębiorstwo	+	-	n/d	-
„akt o charakterze władczym”	- (niespełnienie IV)	+ (niespełnienie IV)	+	-
„akt o charakterze władczym”	- (niespełnienie IV)	+ (niespełnienie IV)	- (Wspólnotowe ramy)	+

Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 28 kwietnia 2009 r. w zakresie zasad dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami

Wprowadzenie – Wytyczne (1)

Status Wytycznych MRR:

art. 35 ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju

• Cel Wytycznych:

- Wyeliminowanie niepewności prawnej dotyczącej kwalifikacji wsparcia udzielanego w ramach działania 2.1 PO IiŚ, odpowiednich działań RPO,
- Wskazanie sposobu szybkiego i zgodnego z zasadami wspólnego rynku udzielania wsparcia przy zachowaniu elastycznych progów dofinansowania i bez obowiązku notyfikacji indywidualnych projektów.

• Konsultacje projektu Wytycznych:

- Uwzględniono uwagi: urzędów marszałkowskich, UOKiK, NFOŚiGW

Wprowadzenie – Wytyczne (2)

Zakres przedmiotowy

- usługi zlecone w drodze aktu o charakterze władczym lub umowy cywilnoprawnej, związane z realizacją projektów dofinansowanych ze środków unijnych w perspektywie finansowej 2007-2013 (PO IiŚ + RPO)
- projekty zgodne z SzOP

• Adresaci Wytycznych:

- IZ, IP, IPiI/IW, beneficjenci

Główne założenia Wytycznych (1)

Dofinansowanie samorządowych projektów odpadowych:

- **Gospodarka odpadami jako zadanie własne samorządów (gmin)**
udzielane jest jako rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym (art. 86 ust. 2 TWE)
- **Nie stanowi pomocy publicznej, o której mowa w art. 87 ust. 1 TWE,**
jeżeli spełnia kryteria określone w sprawie Altmark – brak obowiązku notyfikacji do KE
- **Decyzja Komisji Europejskiej z 28 listopada 2005 r.**
art. 86 ust. 2 Traktatu WE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz.
- **Rekomendowane przez konsultantów inicjatywy JASPERS**
JASPERS UNIT, State Aid in Waste Incineration Projects JASP2-15. Legal Review, July 2008)

Główne założenia Wytycznych (2)

Zasada neutralności pod względem prawa własności (art. 295 TWE) -
wszystkie formy wykonywania zadań własnych jst równouprawnione

Operatorzy

- **Zakład budżetowy** – powierzenie władcze (statut, regulamin)
- **Spółka komunalna należąca w 100% do jst (podmiot wewnętrzny)** – powierzenie władcze (uchwała, statut, umowa spółki, uchwała gminy + ew. umowa wykonawcza)
- **Podmiot prywatny** wybrany na drodze konkurencyjnej (koncesjonariusz) – powierzenie umowne (u. cywilnoprawna)

Modele gospodarki komunalnej – Formy realizacji zadań publicznych przez jst – **Zakład budżetowy**

- Samodzielna realizacja zadania przez gminę
- Ustawa o finansach publicznych (kwestia nowelizacji),
- Uchwały:
 - o utworzeniu zakładu,
 - nadaniu statutu - tworząc zakład budżetowy, rada gminy nadaje mu (przedmiot działalności i cel, wskazanie powierzonego mienia)
- **Nałożenie obowiązku świadczenia SGEI** – statut/regulamin (kwestie szczegółowe)
- Brak przetargów, umów cywilnoprawnych

Modele gospodarki komunalnej – Formy realizacji zadań publicznych przez jst – **Spółka komunalna (1)**

- Samodzielna realizacja zadania przez gminę
- Spółka komunalna (sp. z o.o. albo S.A.)
- Podmiot wewnętrzny (*in-house, orzeczenie Tecka*) jeśli:
 - jst ma decydujący wpływ na decyzje podejmowane przez spółkę,
 - jst posiada 100% udziałów w spółce i zachowuje ten udział przez cały okres trwania zobowiązania do świadczenia usług publicznych (dodatkowo kwestia trwałości projektu).

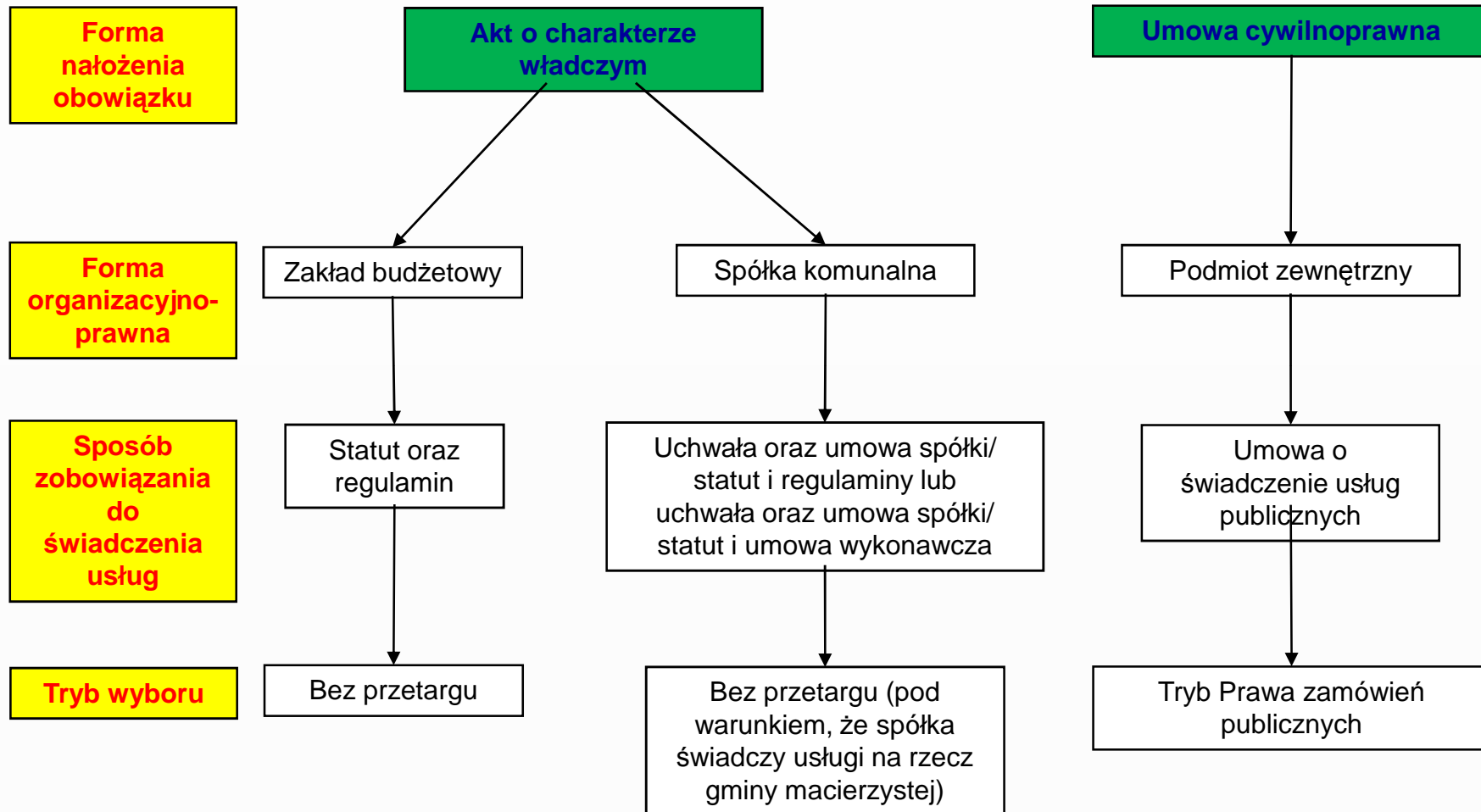
Modele gospodarki komunalnej – Formy realizacji zadań publicznych przez jst – **Spółka komunalna (2)**

- Uchwała o powołaniu spółki, akt założycielski (statut, umowa), regulamin (kwestie szczegółowe)
- Nałożenie obowiązku świadczenia SGEI – uchwała, statut (wykonywanie określonego zadania własnego gminy + opis przedmiotu działalności)
- Finansowanie: kapitał zakładowy, podwyższenia kapitału, dopłaty, pożyczki wspólnika, umowy cywilnoprawne,
- Umowa wykonawcza (nie podlega Pzp) określająca długoterminowe finansowanie
- Spółki powoływane przez więcej niż jedną gminę (gmina macierzysta)

Modele gospodarki komunalnej – Formy realizacji zadań publicznych przez jst – **Przedsiębiorca zewnętrzny**

- **Umowa o świadczenie usług publicznych** (Umowa cywilnoprawna) – zawierana dla zaspokajania potrzeb mieszkańców w zakresie gospodarki odpadami
- Zawierana na czas określony w analizie finansowej przedsięwzięcia (przynajmniej 5 lat po przewidywanej dacie zakończenia realizacji projektu – trwałość projektu)
- **Wybór przedsiębiorcy** – uchwała rady gminy (upoważnienie wójta do przeprowadzenia postępowania przetargowego),
- Prawo zamówień publicznych, ustawa o koncesji na roboty budowlane lub usługi,
- PPP

Podsumowanie - Zlecenie usług publicznych w zależności od formy organizacyjnej operatora

Umowa o świadczenie usług publicznych (1)

Gmina → zakład; spółka komunalna

Gmina → podmiot prywatny (koncesjonariusz, PPP)

Umowa o dofinansowanie UE

Środki z budżetu JST (dotacje)

Pożyczka NFOŚiGW/ WFOŚiGW

Inne – np. kredyt

Umowa o świadczenie usług publicznych (2)

Gmina → spółka komunalna

Gmina → podmiot prywatny
(koncesjonariusz, spółka
PPP)

1. czas jego obowiązywania oraz zasięg terytorialny,
2. zakres obowiązku świadczenia usługi publicznej,
3. określenie poziomu opłat za każdy rodzaj usługi,
4. obowiązki spółki wobec odbiorców usług publicznych świadczonych przez spółkę oraz zasady korzystania z tych usług.
5. zasady obliczenia i zwrotu nadmiernej rekompensaty

Zasady obliczania rekompensaty (1)

- Dofinansowanie jest udzielane jedynie w zakresie niezbędnym do realizacji projektu (**zasada proporcjonalności**) – **koncepcja „dodatkowego kosztu netto”**
- Rekompensata a dofinansowanie
- Rachunkowość (rozdzielenie kosztów i przychodów związanych z SGEI i innych)
- Uwzględnienie składników majątkowych (odpisy amortyzacyjne)
- Dostępność przekazywanych składników majątkowych
- Uwzględniane koszty związane z:
 - działalnością operatora (wraz z kosztem amortyzacji),
 - wykorzystaniem i utrzymaniem niezbędnej infrastruktury technicznej, ponoszone przez operatora,
 - świadczeniem usług (w tym z zakupami inwestycyjnymi na potrzeby ich świadczenia),
 - podatek dochodowy (zysk z kapitału = zysk po opodatkowaniu).

Zasady obliczania i korekty rekompensaty (2)

- **„rozsądny zysk”** = średnioroczny zwrot z kapitału w całym okresie umowy o usługi publiczne \neq zysk netto roku obrotowego ze sprawozdania finansowego operatora.
- **zwrot z kapitału** - weryfikacja w oparciu o analizę przepływów pieniężnych do operatora w całym okresie obowiązywania
- **6% w ujęciu realnym** - rekomendowana stopa zwrotu z kapitału własnego dla przedsięwzięć odpadowych

Zasady obliczania i korekty rekompensaty (3)

- **Weryfikacja** – rocznie przez z organ zamawiający usługi publiczne
- **Korygowanie wysokości płatności** przenoszenie na kolejne okresy rozliczeniowe (nadmierna wysokość), kary (obniżone standardy)
- **Kwalifikowalność VAT**
- **Zwiększanie efektywności** zarządzania usługami przez operatora - umowa o świadczenie usług publicznych.

Zasady obliczania udziału środków UE w projektach

- Umowa o świadczenie usług publicznych – **rekompensata**
- Umowa o dofinansowanie – **środki UE**
 - **Studium wykonalności** (prognoza finansowa i prawna wykonalności projektu uwzględniająca wszelkie dochody generowane przez projekt)
 - **Metodyka luki finansowej** zgodnie z *Wytycznymi do przygotowania inwestycji w zakresie środowiska współfinansowanych przez Fundusz Spójności i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w latach 2007-2013*

Podsumowanie - Zalety przyjętego modelu

- **Brak sztywnych limitów pomocy publicznej** wynikających z przepisów o pomocy regionalnej lub pomocy na ochronę środowiska
- **Brak ograniczeń co do kumulacji pomocy** – możliwość łączenia środków UE z krajowymi środkami publicznymi (wkład własny)
- **Brak obowiązku notyfikacji projektów do KE**
- **Finansowa wykonalność projektów** w obliczu kryzysu finansowego

Ubieganie się o dofinansowanie

Wymogi co do wniosku

Mechanizm łączenia środków UE i koncesji

Obowiązki informacyjne

Ubieganie się o dofinansowanie – Wniosek

- Wniosek o dofinansowanie (kwestia formularza)
 - Stanowisko KE z dnia 16.06.2009 r. (znak DG Regio H1 MT/sp D(2009) 880268:
 - Formularz oparty na załączniku XXI do rozporządzenia 1828/2006
 - Konieczność każdorazowego wypełnienia części wniosku dot. pomocy publicznej (G.1)
 - Można, o ile jest to konieczne, załączyć dodatkowe informacje

Ubieganie się o dofinansowanie – Wniosek (2)

- Zalecenia IZ PO liŚ dot. wypełniania części wniosku dot. pomocy publicznej:
 - Kwadrat „Tak” – wsparcie stanowi pomoc publiczną w rozumieniu art.. 87 ust. 1 TWE (Zob. Podrozdział 3.2, 3.3 Wytucznych)
 - Pole „Całkowita kwota przyznanej pomocy” – kwota z umowy o świadczenie usług publicznych Pole „Całkowity koszt projektu inwestycyjnego” – kwota wynikająca z rubryki 12 i kolumny A tabeli w części H.1 (Całkowite koszty projektu)
 - Pozostałe pola w części G.1 należy pozostawić puste
 - Należy załączyć wyjaśnienia:
 - jeśli nie zawarto umowy – wskazanie, że kwota zostanie wpisana po przeprowadzeniu przetargu albo bezpośrednim zawarciu umowy
 - zawsze – wskazanie, że udzielenie pomocy publicznej w formie grantu z UE odbywa się w ramach umowy o świadczenie usług publicznych zawartej na określony czas zgodnie z Decyzją KE

Ubieganie się o dofinansowanie – Wniosek (3)

- Zalecenia IZ PO liŚ dot. wypełniania części wniosku dot. pomocy publicznej:
- Kwadrat „Nie” – spełnione są kryteria Altmark, wsparcie nie stanowi pomocy publicznej w rozumieniu art. 87 ust. 1 TWE (Zob. Podrozdział 3.1 Wytycznych)
 - Pozostałe pola w części G.1 należy pozostawić puste
- Należy załączyć wyjaśnienia:
 - wskazanie, że projekt będzie realizowany w ramach umowy o świadczenie usług publicznych a udzielona rekompensata spełnia kryteria Altmark
 - wskazanie kwoty, na jaką opiewa umowa o świadczenie usług publicznych i okres na jaki została zawarta
 - jeśli nie zawarto umowy – wskazanie, że kwota zostanie ustalona po przeprowadzeniu przetargu albo bezpośrednim zawarciu umowy

Ubieganie się o dofinansowanie – Wniosek (4)

- Podpisanie wniosku: wójt, zarząd, podmiot uprawniony do reprezentacji podmiotu zewnętrznego
 - Załączniki do wniosku
 - uchwała o utworzeniu spółki,
 - umowa spółki (statut),
 - regulamin,
 - umowa o świadczenie usług publicznych
 - wykonawcza (dla spółek komunalnych),
 - koncesji, zamówienie publiczne, PPP
- model finansowy (brak nadmiernej rekompensaty)

Ubieganie się o dofinansowanie – Wniosek (4)

- Podpisanie wniosku: wójt, zarząd, podmiot uprawniony do reprezentacji podmiotu zewnętrznego
 - Załączniki do wniosku
 - uchwała o utworzeniu spółki,
 - umowa spółki (statut),
 - regulamin,
 - umowa o świadczenie usług publicznych
 - wykonawcza (dla spółek komunalnych),
 - koncesji, zamówienie publiczne, PPP
- model finansowy (brak nadmiernej rekompensaty)

Mechanizm łączenia środków UE i koncesji

- Przykładowa ścieżka postępowania w zakresie ubiegania się o dofinansowanie dla przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach PPP, w tym koncesji na roboty budowlane (dokument opracowany przez NFOŚiGW)
 - http://www.pois.gov.pl/Dokumenty/Wzorydokumentow/Documents/20090917ppp_postepowanie.pdf
- Konieczność indywidualnego podejścia
- „Koncesja i fundusze UE – jak łączyć?” Warsztaty dla beneficjentów projektów z sektora środowiska w ramach NSRO 2007 – 2013 (Warszawa, 4 listopada 2009 r.)

Mechanizm łączenia środków UE i koncesji –czynności beneficjenta

Ubieganie się o dofinansowanie

Opracowanie dokumentacji do wniosku o dofinansowanie spełniającego kryteria formalne

Złożenie wniosku + harmonogram działań związanych z wyborem koncesjonariusza

Uwzględnienie uwag Grupy Roboczej oraz Jaspers do dokumentacji.

Zawarcie warunkowej umowy o dofinansowanie (warunek – wybór partnera prywatnego)

Aktualizacja studium wykonalności wg warunków koncesji (analiza finansowa i ekonomiczna)

Zawarcie aneksu do umowy o dofinansowanie (kwotę dofinansowania wynikającą z warunków koncesji)

Umowa koncesji

Opis przedmiotu koncesji i oszacowanie wartości koncesji.

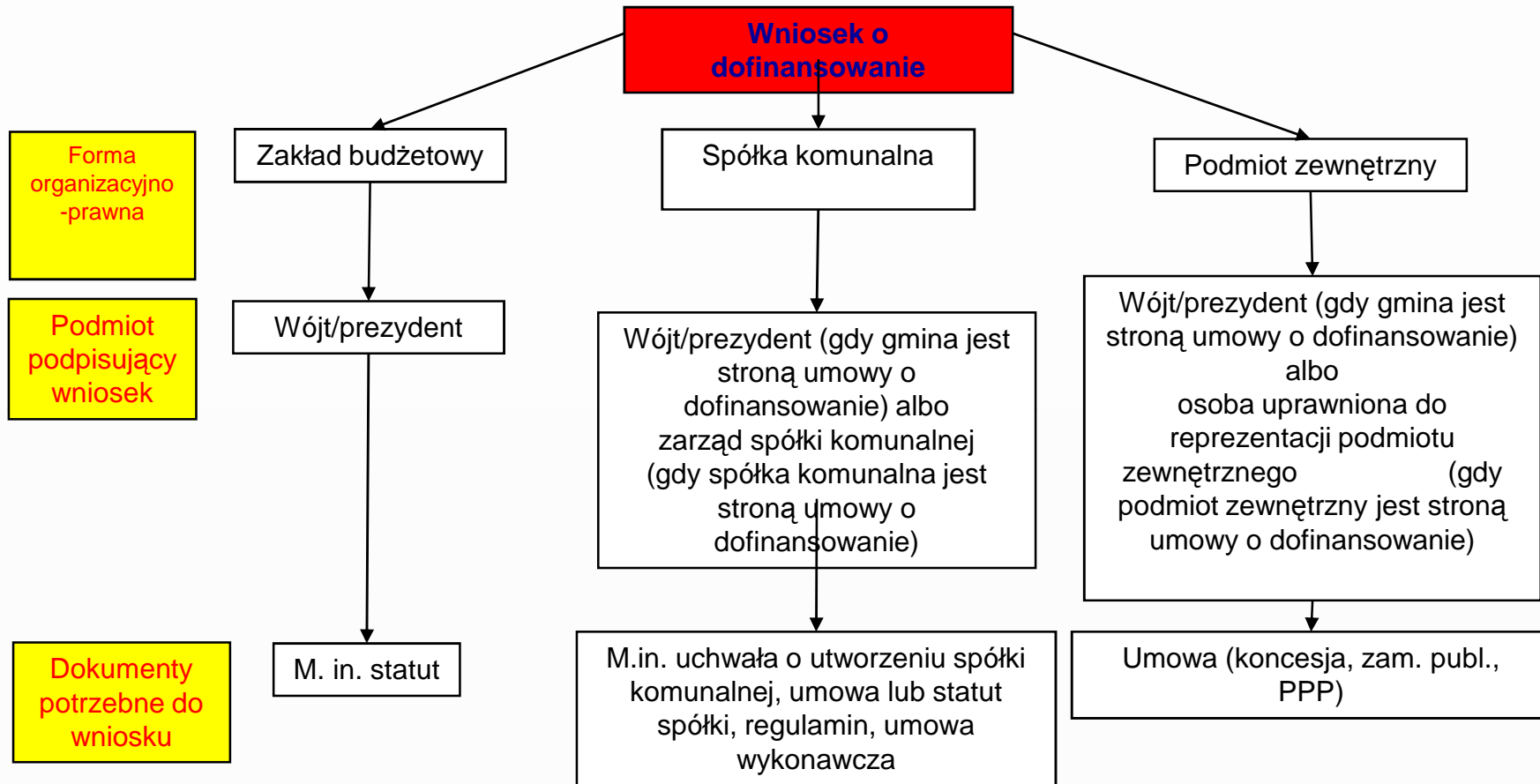
Ogłoszenie o koncesji w Dzienniku Urzędowym UE

Negocjacje
Ewentualna zmiana wymagań będących przedmiotem negocjacji

Wybór najkorzystniejszej oferty

Zawarcie umowy koncesji (odwołanie postępowania w przypadku braku decyzji KE)

Podsumowanie - Ubieganie się o dofinansowanie ze środków UE

Departament Wsparcia Programów Infrastrukturalnych

Kacper Samplawski

Roman Gąszczyk

022 461 39 36

Dziękujemy za uwagę